

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2013. évi március hó 5. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság a rablás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 1.B.39/2011/21. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy aIII.r. vádlott főbüntetését 5 (öt) év fegyházra enyhíti.

A kiszabott szabadságvesztésbe aIII.r. vádlott vonatkozásában beszámít a 2012. július 19. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött idő.

Kötelezi külön-külön I.r. és II.r. vádlottakat a másodfokú eljárásban felmerült 6.000-6.000 (hatezer-hatezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Zalaegerszegi Törvényszék a megismételt eljárást követően a 2012. évi július hó 19. napján kelt ítéletével azI.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntettének kísérlete miatt 3 év 8 hónap fegyházra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

AII.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntettének kísérlete miatt 1 év 2 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

AIII.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntettének kísérlete, lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette miatt halmazati büntetésül 6 év fegyházra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A törvényszék ítélete ellen az I. és III.r. vádlottak, valamint védőik, illetve a II.r. vádlott védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A III.r. vádlott védője a másodfokú eljárásban a tényállás pontosítását, III.r. vádlott elkövetői minőségének megváltoztatását, a rablás büntettében társtettes helyett bűnsegédi alakzat megállapítását indítványozta és a III.r. vádlottal szemben enyhébb büntetés kiszabását kérte.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a tényállás és a bűnösségi körülmények kisebb mértékű kiegészítése és pontosítása mellett a törvényszék határozatának helybenhagyását indítványozta.

A III.r. vádlott javára bejelentett jogorvoslati kérelmet az enyhítés tekintetében a másodfokú bíróság megalapozottnak látta, míg az egyéb fellebbezések alaptalanok.

A bejelentett fellebbezések alapján a megtámadott határozatot a másodfokú bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében, a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le, a hatályon kívül helyező határozatban írtaknak eleget tett. A tényállást a lehetséges mértékben felderítette, a másodfokú bíróság által előírt bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára - az alábbiak szerint egészíti ki és pontosítja.

AIII.r. vádlott lőfegyver és lőszer megszerzésére, tartására nem rendelkezett engedéllyel (nyomozati iratok 296. oldal).

Mellőzi a másodfokú bíróság az ítélet 4. oldalának 3. bekezdésében azt a megállapítást, hogy „nagy valószínűséggel, de kétségtelenül meg nem állapíthatóan az I.r. és aII.r. vádlottak is megjelentek 2010 áprilisában a **sértett**i házánál.” E helyett azt állapítja meg, hogy aIII.r. vádlott két ismeretlen személlyel járt a sértett házánál, amikor a motorkerékpárt és a bukósisakot odavitték. A pontosítást az erre indokoltta, hogy a bíróság ítéletének tényállásában valószínű, de nem bizonyított tényeket nem állapíthat meg. Az I.r. és a II.r. vádlottak jelenléte a motorkerékpár sértetthez történő szállításakor az értékelt bizonyítékok alapján nem igazolható minden kétséget kizáróan, ezért csupán annak rögzítésére lehet szorítkozni, hogy két ismeretlen személy volt jelen a III.r. vádlottal.

Mellőzi az ítélet 10. oldalának 3. bekezdéséből a 2. sorból, a „gázriasztó” jelző kifejezést, miután nem ilyen fegyverről van szó.

A fentiek szerint kiegészített, illetve pontosított tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság feltárta és megvizsgálta azokat a körülményeket, amelyek az ügy megítélése szempontjából lényegesek és amelyek a vádlottak büntetőjogi felelőssége tekintetében jelentősek voltak. Megállapításai iratszerűek, azok helyes ténybeli következtetéseken, a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapulnak.

A megismételt eljárás sem változtatott azon az alaphelyzeten, hogy az ügyben

érintett valamennyi személy több egymásnak, és helyenként önmaguknak is ellentmondó vallomást tett. Az elsőfokú bíróság megkísérelte ugyan feloldani ezeket az ellentmondásokat szembesítésekkel, illetve a nyilatkozatok, vallomások felolvasásával és a kihallgatott személy elé tárásával. Ez azonban csupán részben, kis mértékben vezetett eredményre, figyelemmel arra, hogy az időmúlásra, a cselekménykori ittasságra, illetve az emlékezetük hiányosságaira hivatkozva, a tanúk sem megerősíteni, sem pontosítani nem tudták korábbi vallomásaikat.

Az elsőfokú bíróságnak ezért - a már rendelkezésre álló perbeli adatokból - a megállapított tényállást mondatról mondatra, külön indokolva kellett bizonyítékokat értékelő tevékenységéről számot adni. Helyes érveléssel fogadta el az elsőfokú bíróság az egyes vallomásokban szereplő részleteket a tényállás megállapítása során és indokát adta annak is, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el.

Így az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás - melyet a fenti pontosítástól eltekintve sem a vád, sem a védelem nem támadott - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére és a cselekmények minősítése is megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

AIII.r. vádlott cselekvősege tekintetében az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően a **sértett** vallomása alapján állapította meg.

A III.r. vádlott védője perbeszédében a III.r. vádlott által használt flóbert pisztoly tulajdonságaira utalva megkérdőjelezte, hogy az emberi élet kioltására alkalmatlan fegyverrel a rabláshoz szükséges, ún. minősített erőszak megvalósult-e. A védő érvelése szerint a sértett törzsére irányított flóbert pisztollyal, különösen a sértett által viselt ruházaton keresztül nem lehet a bőrt átütő sérülést okozni, így a III.r. vádlott által használt fegyver alkalmatlan volt a rabláshoz szükséges erőszak megvalósítására.

A védői érvelés téves.

A rablás ezen minősített esetének a megállapításához nem szükséges, hogy a használt fegyver emberi élet kioltására, vagy sérülés okozására alkalmas legyen. A minősítő körülmény megállapításának a feltétele, hogy a sértettben a használt eszköz a valódi fegyver érzetét keltse, és ez a félelemérzet teszi az erőszakot a sértett szempontjából akaratot bénítóvá. A minősítés megállapításához ezért a Btk.137.§ 4/a) pontja értelmében elegendő a lőfegyver, vagy robbanóanyag utánzatával történő elkövetés is. Ebből következően nincs jelentősége annak, hogy a rablás elkövetése során használt eszköz ténylegesen lőfegyver-e vagy csupán annak utánzata, így közömbös az is, hogy a III.r. vádlott által használt flóbert pisztoly alkalmas volt-e sérülés okozására, emberi élet kioltására vagy sem.

A védelem érvelése szerint a III.r. vádlott terhére megállapított bűncselekmény értékelése során nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy a vádlott a bűncselekmény befejezésétől önkéntesen állt el. A védelemnek az önkéntes elállásra vonatkozó hivatkozását a másodfokú bíróság szintén alaptalannak találta.

Az irányadó tényállás szerint **tanú1** kiabálására, és azt észelve, hogy I.r. és III.r. vádlottak rátámadtak a **sértett**, **tanú2** felkapott egy fejszét és azzal a III.r. vádlott felé lépett. Ez a fellépés megosztotta a III.r. vádlott figyelemét és ezt használta ki a **sértett**, kicsavarta a III.r. vádlott kezéből a pisztolyt és azt a bozótba hajította. A tényállás ilyen módon történő megállapítása az önkéntes elállásra hivatkozást alaptalanná teszi.

Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint a kísérlettől való elállás önkéntesnek akkor tekinthető, ha az elkövető a megkezdett cselekményt túlnyomóan a saját elhatározásából hagyja abba, attól saját akaratából lép vissza. Az elállás önkéntessége nem állapítható meg olyan esetben, amikor a terhelt az általa leküzdhetetlennek tartott akadály miatt hagy fel a cselekmény tovább folytatásával, vagy olyan egyéb külső körülmények is hozzájárulnak a kísérlettől való elálláshoz, amelyek mellett az nem tekinthető az elkövető saját akaratából történni.

Az elbírált ügyben a III.r. vádlott és társai a rablás befejezésétől azért álltak el, mert fenyegető magatartásukat látva **tanú2** közbelépett és egy baltát ragadott. Ezt kihasználva, a sértett elvette a III.r. vádlottól a cselekmény elkövetése során használt fegyvert, aminek következtében a vádlottak erőfőlénye megszűnt. A sértett és a segítségére siető ismerőse aktív, eredményes elhárító magatartása a valódi oka a bűncselekmény befejezetlenségének, ami nem tekinthető a III.r. vádlott külső körülményektől nem befolyásolt saját akaratának.

A fentiek alapján a védelemnek a cselekmény minősítését vitató érvei nem helytállóak.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel és azokat a súlyuknak megfelelően értékelte.

A III.r. vádlott védője hivatkozott az ítélet belső arányaira, arra utalt, hogy az egyes vádlottakkal szemben alkalmazott jogkövetkezmények nem állnak arányban a cselekményben való részvétellel.

Kétségtelen, hogy a vádlottak büntetései között aránytalan különbség áll fenn, ennek orvoslására azonban nincs lehetőség. A Be.405.§ (1) bekezdése szerint, ha a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, a megismételt eljárásban nem lehet a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg a hatályon kívül helyezett ítéletben kiszabott büntetésnél súlyosabb joghátrányt alkalmazni.

Figyelemmel arra, hogy sem az alapeljárásban, sem a megismételt eljárásban a vádlottak terhére fellebbezést nem jelentettek be, ezért az I. és II.r. vádlottak esetében annak ellenére, hogy a velük szemben alkalmazott joghátrány a III.r. vádlotthoz képest eltúlzottan enyhe, nem lehet a büntetéseket súlyosítani, így a belső aránytalanság ilyen módon történő megszüntetése nem lehetséges.

A másodfokú bíróság az ügyészi indítványnak megfelelően a bűnösségi körülményeket akként pontosította, hogy az I. és III.r. vádlottak esetében a csoportos elkövetést súlyosító körülményként értékelte, hiszen esetükben a magasabb büntetési tételt a fegyveres elkövetés alapozta meg.

A III.r. vádlott vonatkozásában a lőfegyverrel visszaélés büntette tekintetében enyhítő körülményként értékelte a másodfokú bíróság, hogy az általa megszerzett flóbert pisztoly lőfegyvernek minősül ugyan, de az az emberi élet kioltására nem alkalmas, a lőfegyver kategórián belül egy speciális, kis tűzerejű, szobai céllövő eszköz. Erre és a jelentős időmúlásra, valamint a III.r. vádlott által hosszabb ideig előzetes fogvatartásban töltött időre is tekintettel a fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy a III.r. vádlottal szemben indokolt a szabadságvesztés-büntetés enyhítése. A vele szemben alkalmazott joghátrányt ezért a büntetési tételkeret alsó határában állapította meg.

Azl.r. és II.r. vádlottakkal szemben kiszabott büntetések jóval a törvényi minimum alatt kerültek meghatározásra, azok további enyhítésére a fellebbviteli bíróság nem látott indokot.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a Zalaegerszegi Törvényszék ítéletét a III.r. vádlottal szemben kiszabott büntetés vonatkozásában a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a III.r. vádlott esetében a Btk.99.§ (1) bekezdése alapján az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés-büntetésbe továbbmenően beszámította.

A bűnügyi költségekre vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul, a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget külön-külön az I. és II.r. vádlottnak kell megfizetnie.

P é c s, 2013. március 5.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 1.B.39/2011/21. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.442/2012/9. számú ítéletében írt változtatással 2013. március 5. napján mindhárom vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke